

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

**RAPPORT
PERIODIEK KWALITEITSONDERZOEK
DE 'HOF DER LAGE LANDEN', MADRID, SPANJE**

School : de 'Hof der Lage Landen', Madrid, Spanje
Plaats : MADRID - SPANJE
BRIN-nummer : 28GJ
Onderzoeksnummer : 120263

Datum schoolbezoek : 12 en 13 oktober 2010
Datum vaststelling : 17 november 2010

Inhoud

1	Inleiding 5
2	Kwaliteitsprofiel 7
3	Beschouwing 11
4	Vervolg van het toezicht 15

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs bezocht de 'Hof der Lage Landen', Madrid, Spanje in het kader van een periodiek kwaliteitsonderzoek (PKO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de indicatoren van kwaliteitsaspecten op grond van het door de inspectie gehanteerde Waarderingskader PO/VO 2009. Bij dit PKO doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs door zich te richten op de kern van goed onderwijs op de school. Het gaat hierbij om indicatoren die betrekking hebben op de kwaliteitszorg, het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, de actieve rol van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen.

Op grond van het kwaliteitsprofiel van de school dat naar aanleiding van een vorig inspectiebezoek is opgemaakt, op basis van risicofactoren die bij de inspectie bekend zijn of afspraken die met de school zijn gemaakt, of op basis van de informatie die door de school is toegestuurd kan de inspectie besluiten om niet alle indicatoren bij het onderzoek te betrekken. Dit is bij uw school niet aan de orde geweest.

Indien de school in het kader van zelfevaluatie over een bepaalde indicator of over een bepaald kwaliteitsaspect voldoende betrouwbare en valide gegevens heeft verzameld kan in overleg tussen school en inspectie besloten worden om de oordelen uit de zelfevaluatie alleen te verifiëren en deze niet zelf opnieuw te onderzoeken. Zo sluit de inspectie niet alleen aan bij de specifieke situatie van de school, maar wordt de school bovendien niet onnodig belast. Uw school heeft naast de schoolgids en het schoolplan diverse documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten betrekking hebben. Het betrof de volgende documenten:

- het Zelfevaluatie-instrument van de Stichting NOB ingevuld door de directeur en voorzitter van het bestuur (2010);
- de Kwaliteitscyclus Hof der Lage Landen (zonder jaartal) en
- het Jaarverslag 2008-2010 (september 2010).

Omdat de gegevens uit die documenten nog niet de volledige kwaliteitszorg dekken, heeft de inspectie besloten om toch alle kernindicatoren te onderzoeken.

De opzet van het onderzoek

Het periodiek kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten.

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd.
- Schoolbezoek, waarbij in alle groepen (A, 1/2, 3/4, 5/6 en 7/8) de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van uiteenlopende lessen.
- Bovendien heeft de inspectie over de kwaliteit van de indicatoren gesprekken gevoerd met de directeur en de remedial teacher.
- Op uw school is verder een gesprek gevoerd met leerlingen, leraren en ouders.
- Separaat sprak de inspectie met het bestuur.

- Op de Nederlandse ambassade vond een gesprek plaats met een tweetal medewerkers.
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de kwaliteitsoordelen en de conclusies van het schoolbezoek besproken met de directeur en het team. Daarbij was een vertegenwoordiging van het bestuur aanwezig.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 wordt een beschouwing gegeven over de geconstateerde kwaliteit en wordt deze onder andere gezien in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school. Indien van toepassing worden in deze beschouwing ook de toegevoegde indicatoren betrokken. In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 Kwaliteitsprofiel

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingen die de inspectie heeft toegekend aan indicatoren die betrekking hebben op belangrijke kenmerken van goed onderwijs.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Het kwaliteitsprofiel van de 'Hof der Lage Landen', Madrid, Spanje

Tabel 2.1 Kwaliteitsaspect 1: De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden.

	1	2	3	4	5
1.1 * De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde aan het eind van de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.2 * De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.3 De leerlingen doorlopen in beginsel de school binnen de verwachte periode van 8 jaar			●		
1.4 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.			●		

Tabel 2.2 Kwaliteitsaspect 2: De aangeboden leerinhouden bereiden de leerlingen voor op het vervolgonderwijs en de samenleving.

	1	2	3	4
2.1 * Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school de kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			●	
2.2 * De leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde worden aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			●	
2.3 De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			●	

Tabel 2.3 Kwaliteitsaspect 3: De leraren geven de leerlingen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.

	1	2	3	4
3.1 De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			●	

Tabel 2.4 Kwaliteitsaspect 4: Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen.

	1	2	3	4
4.1 Ouders zijn betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.			●	
4.2 De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school.				●
4.3 Het personeel voelt zich aantoonbaar veilig op school.				●
4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.				●

Tabel 2.5 Kwaliteitsaspect 5: De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteiten efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken

	1	2	3	4
5.1 De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			●	
5.2 De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			●	
5.3 De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			●	

Tabel 2.6 Kwaliteitsaspect 6: De leraren stemmen aanbod, instructie, verwerking en leertijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen

	1	2	3	4
6.1 De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	

Tabel 2.7 Kwaliteitsaspect 7: De leraren volgen systematisch de vorderingen van de leerlingen.

	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.			●	

Tabel 2.8 Kwaliteitsaspect 8: De leerlingen die dat nodig blijken te hebben, krijgen extra zorg.

	1	2	3	4
8.1 De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			●	
8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			●	
8.3 * De school voert de zorg planmatig uit.				●
8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.				●

Tabel 2.9 Kwaliteitsaspect 9: De school heeft een systeem voor kwaliteitszorg.

	1	2	3	4
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			●	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			●	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	

Tabel 2.11 Naleving

	Ja	nee
N1B De door of namens het bestuur vastgestelde schoolgids bevat de verplichte onderdelen.	●	
N2B Het door of namens het bestuur vastgestelde schoolplan bevat de verplichte onderdelen	●	

3 Beschouwing

Dit hoofdstuk beschrijft het oordeel van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op de Hof der Lage Landen te Madrid in Spanje en geeft een toelichting op het kwaliteitsprofiel. Daarbij legt de inspectie zo mogelijk verbanden tussen de verschillende onderzochte indicatoren onderling en - voor zover relevant - tussen de indicatoren en de schoolcontext, de specifieke doelstellingen van de school en eerdere inspectieonderzoeken.

3.1 Uitgangssituatie

De Hof der Lage Landen verzorgt al sinds de jaren zestig volledig basisonderwijs in Madrid. De huidige directeur is twee jaar in functie. Zij wordt ondersteund door een administratief medewerker. Het team bestaat naast de directeur uit vier groepsleraren, een leraar voor de peutergroep, drie leraren Spaans, een leraar Engels en een remedial teacher. De peutergroep fungeert als voorloper voor de school. Regelmatige contacten zorgen voor een goede overgang tussen de peuter- en onderbouwgroep.

De leerlingen van de school komen voor het grootste deel uit gezinnen waar tenminste één ouder de Nederlandse of Belgische nationaliteit heeft. In veel gezinnen wordt Nederlands en Spaans gesproken. De school heeft gekozen voor een meertalig curriculum. Naast Nederlands krijgen de leerlingen Spaanse en vanaf groep 5 ook Engelse les. De school telde tijdens het onderzoek 101 leerlingen en moet woekeren met de beschikbare ruimte. Dat vraagt de nodige creativiteit van de leraren. Naast het hoofdgebouw beschikt de school over een dependance op loopafstand. De school werkt met vier combinatiegroepen die door een strak rooster voor de Spaanse en Engelse lessen regelmatig uit kleinere groepen bestaan.

Tijdens de bespreking met het team en het bestuur heeft de inspectie gewezen op een aantal contextfactoren dat van invloed is op de ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs op de school:

- De directeur is vier dagen per week ambulant, waardoor in de afgelopen periode veel aandacht kon worden besteed aan de kwaliteitszorg en de zorg en begeleiding.
- Een directiestatuut kan voor het team en ouders duidelijkheid verschaffen over de verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen de directeur en het bestuur. De inspectie maakte hierover reeds in 2006 een opmerking.

3.2 Algemeen beeld

Centraal in dit inspectieonderzoek stond het oordeel over de kwaliteit van het onderwijs op de school. Die beoordeling is positief. De leraren werken onder leiding van de directeur gericht aan de ontwikkeling van het onderwijs en de verbetering van de kwaliteit. Uit diverse evaluaties blijkt dat de school in vergelijking met het vorige inspectieonderzoek progressie heeft geboekt. De leerresultaten van de leerlingen aan het eind van de schoolperiode (groep 8) en de tussentijdse resultaten liggen op het verwachte niveau. De inspectie beoordeelt het onderwijsleerproces als voldoende en er is nu (in tegenstelling tot 2006) sprake van kwaliteitszorg die zicht biedt op de ontwikkelingen binnen de school.

Het kwaliteitsprofiel van het onderwijs op de school vormt de basis voor het toekennen van een basisarrangement. Dat wil zeggen, dat de inspectie het vertrouwen uitspreekt in de kwaliteit en de voorgenomen ontwikkelingen. In beginsel volgt over vier jaar opnieuw een onderzoek. Daarnaast voert de inspectie in de tussentijdse periode jaarlijks een digitaal onderzoek naar de eindopbrengsten (= leerresultaten van leerlingen uit groep 8) uit.

Hieronder geeft de inspectie in het kort een toelichting op de oordelen op indicatorniveau, met name ten aanzien van die indicatoren die als verbeterpunten worden aangemerkt.

3.3 Toelichting

Opbrengsten

De inspectie beoordeelt twee soorten opbrengsten van het onderwijs: eindopbrengsten (resultaten van leerlingen aan het eind van het basisonderwijs) en tussentijdse opbrengsten (resultaten tijdens de schoolloopbaan van leerlingen).

De beschikbare eindopbrengsten zijn van een voldoende niveau. Dat wil zeggen dat de leerlingen aan het eind van groep 8 zowel voor Nederlandse taal als voor rekenen en wiskunde op het niveau scoren van Nederlandse scholen met een vergelijkbare leerlingenpopulatie. Omdat het om een beperkt aantal leerlingen gaat, heeft de inspectie bij haar oordeel de resultaten over de afgelopen vijf jaar betrokken.

Het inspectieoordeel over de tussentijdse opbrengsten is eveneens voldoende. Dat wil zeggen dat de resultaten van leerlingen voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode op het niveau liggen dat op grond van hun kenmerken mag worden verwacht. De onderdelen technisch lezen, spelling en woordenschat blijven licht achter. De school heeft de leerresultaten van leerlingen voor technisch lezen geanalyseerd en maatregelen genomen. Er is een methode voor voortgezet technisch lezen aangekocht en ingevoerd. De resultaten voor dit aspect van de Nederlandse taal zijn daardoor verbeterd. Aanhoudende aandacht voor spelling en woordenschat blijft, zoals in veel Nederlandse scholen in het buitenland, noodzakelijk.

Onderwijspraktijk

Alle oordelen op indicatoren die betrekking hebben op de onderwijspraktijk, zijn voldoende. Enkele beoordeelt de inspectie als goed (schoolklimaat en extra zorg).

De school beschikt over een eigentijds leerstofaanbod voor de diverse vakken dat dekkend is voor de kerndoelen. Een uitzondering vormt de methode voor aanvankelijk lezen die gedateerd is. De methode is op zich nog goed bruikbaar, maar de huidige methodes voor aanvankelijk lezen zien er aantrekkelijker uit en zijn daardoor boeiender voor leerlingen. De school weet dat en zal de verouderde methode op afzienbare termijn vervangen. De indicatoren die tot de onderwijstijd behoren scoren voldoende. De school heeft voldoende tijd ingepland op jaarbasis, waardoor leerlingen in staat worden gesteld de kerndoelen te bereiken. Binnen de lessen maken de leraren goed gebruik van de beschikbare tijd. De leraren bereiden de lessen goed voor, leggen duidelijk uit en houden rekening met de uiteenlopende onderwijsbehoeften van de leerlingen. Dat is ook noodzakelijk omdat alle leerlingen in combinatieklassen zitten. Enkele leerlingen die meer of minder kunnen, werken in een hoger of lager leerjaar. Dat is het begin van differentiatie. De inspectie gaf aan dat gezien de omvang van de groepen er meer afstemming kan plaatsvinden. Dat is een aandachtspunt voor de toekomst.

De extra zorg en begeleiding van de leerlingen die dat nodig hebben is sinds het vorige inspectieonderzoek sterk verbeterd. Zorgleerlingen worden nu vroegtijdig gesignaleerd, er worden toetsen afgenomen, handelingsplannen opgesteld en hulp geboden op basis van die plannen.

Ook worden de vorderingen van de zorgleerlingen goed geregistreerd. De communicatie met de ouders van zorgleerlingen (over de signalering van hiaten, de diagnose, het handelingsplan en de evaluatie van de effecten van de zorg) vormen een belangrijk punt. Grote zorgvuldigheid is daarbij geboden. Een ander sterk punt is het schoolklimaat. Het team ziet toe op een juiste omgang tussen de leerlingen en gaat zelf ook op een respectvolle wijze met de leerlingen om. Daardoor is de sfeer op school plezierig en uitdagend.

De ouders met wie de inspectie heeft gesproken, zijn tevreden over het onderwijs op de school. Ze ervaren de leraren als laagdrempelig en kunnen bij hen met vragen terecht. Ze worden via diverse kanalen (e-mails en nieuwsbrieven) geïnformeerd over de activiteiten op school en de ontwikkeling van hun kinderen in het bijzonder. Zij verwachten van de school een alerte melding op het moment dat zich problemen voordoen. Rapporten geven een goed zicht op de ontwikkeling van hun kinderen. De leerlingen geven aan, dat zij zich veilig voelen op school en met vragen altijd terecht kunnen bij hun leraren. Ze gaan met plezier naar school.

Kwaliteitszorg

De school volgt de ontwikkelingen binnen het onderwijs met diverse instrumenten. Het verloop van innovaties wordt nauwgezet gevolgd, opbrengsten in kaart gebracht en geanalyseerd, naar meningen van ouders wordt gevraagd en een enquête voor leerlingen staat op stapel. De school heeft daardoor goed zicht op ontwikkelingen en kan daardoor tijdig afwijkingen signaleren. De beschikbare gegevens worden op een inzichtelijke wijze geregistreerd en vormen de basis voor analyses en eventuele nieuwe acties die worden vastgelegd in verbeterplannen.

4 Vervolg van het toezicht

Bij dit PKO heeft de inspectie ook een onderzoek gedaan naar de naleving van een aantal wettelijke voorschriften, zoals die voor scholen in Nederland gelden. Dit onderzoek betrof de wettelijke voorschriften over de door het bestuur vastgestelde schoolgids en het schoolplan. Op basis van dit onderzoek concludeert de inspectie dat de school aan deze voorschriften voldoet.

De bevindingen van dit PKO leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):
De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie. De school krijgt een basisarrangement. Dat betekent dat de inspectie in beginsel over vier jaar opnieuw een periodiek kwaliteitsonderzoek uitvoert. In de tussenliggende periode vindt jaarlijks een digitaal onderzoek naar de eindopbrengsten (=leerresultaten van leerlingen uit groep 8) plaats.